

Rolnummer 6887
Arrest nr. 110/2018 van 19 juli 2018

A R R E S T

In zake : de vordering tot schorsing van de wet van 7 februari 2018 houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen, ingesteld door Antoine Buedts.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Moerman, P. Nihoul, T. Giet en J. Moerman, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de vordering en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 28 maart 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 29 maart 2018, heeft Antoine Buedts een vordering tot schorsing ingesteld van de wet van 7 februari 2018 houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 maart 2018).

Bij hetzelfde verzoekschrift vordert de verzoekende partij eveneens de vernietiging van dezelfde wet.

Bij beschikking van 25 april 2018 heeft het Hof de terechtzitting voor de debatten over de vordering tot schorsing bepaald op 6 juni 2018, na de in artikel 76, § 4, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bedoelde overheden te hebben uitgenodigd hun eventuele schriftelijke opmerkingen, in de vorm van een memorie, uiterlijk op 24 mei 2018 in te dienen en een afschrift ervan binnen dezelfde termijn aan de verzoekende partij over te zenden.

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. L. De Wulf en Mr. M. von Kuegelgen, advocaten bij de balie te Brussel, heeft schriftelijke opmerkingen ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 6 juni 2018 :

- zijn verschenen :
 - . Antoine Buedts, in eigen persoon;
 - . Mr. L. De Wulf, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J. Moerman en J.-P. Moerman verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde partijen gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partij en ten aanzien van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel

A.1.1. De verzoekende partij vordert de schorsing van de wet van 7 februari 2018 houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen.

Zij is van mening dat de in die wet bedoelde taks met terugwerkende kracht wordt ingevoerd vanaf 1 januari 2018 en dat de wet voor alle burgers een significante daling van de koopkracht met zich meebrengt.

A.1.2. De Ministerraad is van oordeel dat de vordering tot schorsing niet ontvankelijk is, vermits de verzoekende partij niet aantoonbaar dat zij onder het toepassingsgebied van de bestreden wet valt. Door aan te voeren dat de wet voor alle burgers een significante daling van de koopkracht met zich meebrengt, stelt de verzoekende partij volgens hem een *actio popularis* in, wat niet is toegelaten. Hij meent bovendien dat de betwiste taks niet met terugwerkende kracht wordt ingevoerd.

De Ministerraad is daarnaast van mening dat de verzoekende partij niet uiteenzet op welke wijze de onmiddellijke toepassing van de bestreden wet haar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou berokkenen. Zelfs indien ervan zou moeten worden uitgegaan dat de verzoekende partij een nadeel zou lijden, zou dat nadeel volgens de Ministerraad niet ernstig zijn, gelet op de beperkte omvang van de taks berekend op een gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten van minstens 500 000 euro.

Ten aanzien van de aangevoerde middelen

A.2. De verzoekende partij leidt een middel af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet meerdere niet te verantwoorden verschillen in behandeling in het leven roept.

A.3.1. In een eerste onderdeel van het middel voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roept tussen personen, naar gelang van de vorm van de effecten die zij aanhouden. Zij wijst erop dat de effecten op naam die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven niet onder het toepassingsgebied van de bestreden wet vallen. Zij is van oordeel dat daardoor een verschil in behandeling op het vlak van de belastbare materie in het leven wordt geroepen, dat niet redelijk is verantwoord ten aanzien van de doelstelling te komen tot een rechtvaardiger fiscaal beleid. Zij meent dat personen die een portefeuille van aandelen op naam aanhouden evenzeer als de personen die beschikken over een effectenrekening als goeie burgers dienen te worden beschouwd.

A.3.2. In een tweede onderdeel van het middel voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roept tussen natuurlijke personen en rechtspersonen. Zij zet uiteen dat de bestreden wet uitsluitend van toepassing is op effectenrekeningen die worden aangehouden door natuurlijke personen. Zij meent dat het verschil in behandeling dat daardoor ontstaat tussen natuurlijke personen en rechtspersonen niet redelijk is verantwoord ten aanzien van het doel te komen tot een rechtvaardiger fiscaal beleid.

A.3.3. In een derde onderdeel van het middel voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roept, naar gelang van het al dan niet beursgenoteerd zijn van de aandelen die personen aanhouden. Zij zet uiteen dat de bestreden wet enkel de beursgenoteerde aandelen beoogt. Zij meent dat daardoor een verschil in behandeling in het leven wordt geroepen tussen personen die in het bezit zijn van aandelen, naargelang die al dan niet beursgenoteerd zijn, zonder dat voor dat verschil in een behandeling een verantwoording voorhanden is.

A.3.4. In een vierde onderdeel van het middel voert de verzoekende partij aan dat de betwiste taks niet verenigbaar is met de richtlijn 2008/7/EG van de Raad van 12 februari 2008 betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal. Zij zet uiteen dat artikel 5, lid 2, a), van die richtlijn bepaalt dat de lidstaten geen enkele indirecte belasting mogen heffen, in welke vorm ook, ter zake van het opmaken, de uitgifte, de toelating ter beurze, het in omloop brengen of het verhandelen van aandelen, deelbewijzen of andere soortgelijke effecten, alsmede van certificaten van die stukken, onverschillig door wie zij worden uitgegeven. Zij wijst erop dat in de tweede overweging bij die richtlijn wordt vermeld dat de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal leiden tot discriminaties en dubbele belastingheffing die het vrije kapitaalverkeer hinderen en dat dit ook geldt voor indirecte belastingen die dezelfde kenmerken hebben als het kapitaalrecht en het zegelrecht op effecten. Zij wijst eveneens erop dat de taks op de effectenrekeningen is opgenomen in het Wetboek diverse rechten en taksen, dat de plaats heeft ingenomen van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen, en dat uit de voormelde overweging bij de richtlijn blijkt dat een zegelrecht op effecten niet is toegelaten.

A.3.5. Een vijfde onderdeel van het middel is gericht tegen de antimisbruikbepaling vervat in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, volgens hetwelk elke inbreng van een

effectenrekening die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 in een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon met als enig doel aan de taks te ontkomen, tot gevolg heeft dat de inbrenger van de effectenrekening voor de toepassing van de bestreden wet geacht wordt houder te zijn van de ingebrachte effectenrekening. De verzoekende partij is van oordeel dat die bepaling uitsluitend kan worden toegepast als het gaat om een inbreng in een rechtspersoon die is opgericht na 31 december 2017. Zij meent dat die bepaling niet bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie doordat de datum waarop een rechtspersoon wordt opgericht niet relevant is ten aanzien van de doelstelling belastingontwijking tegen te gaan. De verzoekende partij bekritiseert eveneens de in het voormelde artikel 152, 5°, tweede lid, vervatte woorden « met als enig doel ». Zij meent dat die woorden een niet te verantwoorden verschil in behandeling doen ontstaan tussen personen, naargelang zij een effectenrekening in een rechtspersoon inbrengen met als enig doel aan de taks te ontkomen, dan wel zulk een inbreng doen met verschillende doeleinden, waaronder het ontwijken van de betwiste taks.

A.4. De Ministerraad is van oordeel dat het middel niet ernstig is.

A.5.1. Wat het betwiste verschil in behandeling tussen personen die aandelen op naam aanhouden en personen die beschikken over een effectenrekening betreft, wijst de Ministerraad erop dat de wetgever niet heeft beoogd een algemene vermogensbelasting in te voeren en dat de effecten op naam enkel van het toepassingsgebied van de bestreden wet worden uitgesloten in zoverre zij niet op een effectenrekening worden aangehouden. Hij is van oordeel dat het verschil in behandeling wordt verantwoord door het feit dat aandelen op naam vaak voor langere tijd worden aangehouden en dit doorgaans met het oog op een actievere deelname aan de vennootschap. Hij meent dat die aandelen minder verhandelbaar zijn, en dit in tegenstelling tot financiële instrumenten op een effectenrekening, die bijzonder liquide en gemakkelijk verhandelbaar zijn, en aldus een belangrijkere bron van opbrengst en verrijking vormen dan de effecten op naam die niet op een effectenrekening staan.

A.5.2. Wat het betwiste verschil in behandeling tussen natuurlijke en rechtspersonen betreft, is de Ministerraad van oordeel dat de wetgever heeft willen vermijden dat natuurlijke personen die aandelen van een rechtspersoon aanhouden op twee niveaus zouden worden belast, namelijk een eerste maal door de inhouding van de taks ten laste van de rechtspersoon en een tweede maal door de inhouding van de taks op de effectenrekening waarop de aandelen van die rechtspersoon worden aangehouden. Bovendien meent hij dat de fiscale regeling van de beleggingen van een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon, fundamenteel verschillend is van de fiscale regeling die van toepassing is op natuurlijke personen, en dit door de principiële belastbaarheid van de meerwaarden in de vennootschapsbelasting. Wat de aan de rechtspersonenbelasting onderworpen rechtspersonen betreft, wijst hij erop dat die rechtspersonen geen winstoogmerk nastreven, dat de nettoactiva van die rechtspersonen niet aan hun leden mogen worden uitgekeerd en dat bij de vereffening van de rechtspersoon het vermogen wordt overgedragen aan een of meer andere entiteiten zonder winstoogmerk.

A.5.3. Wat het aangevoerde verschil in behandeling gebaseerd op het al dan niet beursgenoteerd zijn van de aandelen die personen aanhouden, betreft, is de Ministerraad van oordeel dat de bestreden wet dat verschil in behandeling niet in het leven roept, omdat de wet zowel op beursgenoteerde als op niet-beursgenoteerde aandelen van toepassing is.

A.5.4. Wat de aangevoerde strijdigheid met de richtlijn 2008/7/EG betreft, meent de Ministerraad dat de bestreden taks noch een directe, noch een indirecte belastingheffing op de inbreng van kapitaal, zoals gedefinieerd in artikel 3 van die richtlijn, vormt. Bovendien meent hij dat die taks niet dezelfde kenmerken heeft als het kapitaalrecht en het zegelrecht op effecten, daar de effecten zelf niet aan enig recht worden onderworpen.

A.5.5. Wat de antimisbruikbepaling vervat in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen betreft, meent de Ministerraad dat die bepaling het door de verzoekende partij aangevoerde verschil in behandeling niet in het leven roept, omdat die bepaling geen onderscheid maakt tussen vennootschappen naargelang zij zijn opgericht vóór of vanaf 1 januari 2018. Dat het ontwijken van de belasting het enige doel moet zijn opdat de antimisbruikbepaling toepassing kan vinden, wordt volgens hem verantwoord door het feit dat de wetgever heeft willen vermijden dat natuurlijke personen die bij de totstandkoming van de wet aan het toepassingsgebied zouden worden onderworpen, nog vlug hun belastbare financiële instrumenten zouden inbrengen in een rechtspersoon om also aan de toepassing van de taks te ontkomen.

- B -

B.1. De verzoekende partij vordert de schorsing van de wet van 7 februari 2018 houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen.

B.2. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

B.3. De schorsing van een wetsbepaling door het Hof moet het mogelijk maken te vermijden dat, voor de verzoekende partij, een ernstig nadeel voortvloeit uit de onmiddellijke toepassing van die bepaling, nadeel dat niet of moeilijk zou kunnen worden hersteld in geval van een vernietiging van die norm.

Uit artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof blijkt dat, om te voldoen aan de tweede voorwaarde van artikel 20, 1°, van die wet, de persoon die een vordering tot schorsing instelt, in zijn verzoekschrift concrete en precieze feiten moet uiteenzetten waaruit voldoende blijkt dat de onmiddellijke toepassing van de bepalingen waarvan hij de vernietiging vordert, hem een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Die persoon moet met name het bestaan van het risico van een nadeel, de ernst ervan en het verband tussen dat risico en de toepassing van de bestreden bepalingen aantonen.

B.4.1. Te dezen bevat het verzoekschrift geen uitdrukkelijke uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat de verzoekende partij zou kunnen lijden door de

onmiddellijke toepassing van de bestreden wet. Het verzoekschrift vermeldt enkel dat die wet « een significante daling van [de] koopkracht » van de « burgers van dit land » met zich meebrengt.

B.4.2. In zoverre de verzoekende partij uitsluitend aanvoert dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden wet leidt tot een daling van de koopkracht van de « burgers van dit land », toont zij niet met concrete en precieze feiten aan dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden wet haar een persoonlijk nadeel zou kunnen berokkenen. Zij toont evenmin aan dat het aangevoerde nadeel moeilijk te herstellen zou zijn.

B.5. Aangezien niet voldaan is aan één van de voorwaarden om tot schorsing te kunnen besluiten, dient de vordering te worden afgewezen.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 19 juli 2018.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Alen